

Kendini beğenmemek bir fazilettir

Funda İgüş: “Bazen kibir ve ucha kapılmış gibi hissediyorum kendimi -bunun farkına varıyorum-. Anlık uch ve kibir hissettiğimizde nasıl davranmamamız lazım? Ben bir tavrımı beğendiğim zaman Rabbim bu senin lütfundandır deyip hamd ediyorum. Peki, beğenmediğim bir tavrım olduğunda ne yapmalıyım?”

KUSURUNU GÖRMEK BİR FAZİLETTİR

Öncelikle şunu ifade edelim ki, kendi günahının ve kusurunun farkına varmak bir fazilettir. Tövbenin ilk adımı budur. Esasen günahının ve kusurunun farkına varamayan, bunu itiraf etmez. İtiraf etmeyince günahından Allah’a sığınmaz ve haliyle kendisini günahsız zannettiğinden tövbe etmez. Bu döngüyü Bediüzzaman hazretleri şöyle ifade ediyor:

“Kusurunu itiraf eden, istiğfar eder. İstiğfar eden, istiâze eder. İstiâze eden, şeytanın şerrinden kurtulur. Kusurunu görmemek, o kusurdan daha büyük bir kusurdur. Ve kusurunu itiraf etmemek, büyük bir noksanlıktır. Ve kusurunu görse, o kusur kusurluktan çıkar. İtiraf etse, affa müstahak olur.”¹

Başkasını kınamaya ve başkasıyla savaşılmaya değil; kendini kınamaya ve kendinle savaşılmaya devam edeceğiz. Kur’ân buna nefis-i levvame der ve üzerine yemin eder. Kendini kınayan nefis Allah katında makbuldür.

İKİ TÜRLÜ İMTİHANDAYIZ

Beğendiğimiz tavırlarımız Cenab-ı Allah’ın lütfundandır. Buna hamd ederiz. Fakat fahra girme ve övünme çukuruna düşmekten de Allah’a sığınırız.

Beğenmediğimiz tavırlarımız içinse mü’min sıfatımıza yakışan, kendimize çeki düzen vermemiz ve halimizi düzeltmemizdir.

Biz iki türlü imtihandayız:

1- Beğendiğimiz tavırlarımız için kibirden ve riyadan uzak kalmakla, ucba girmemekle ve kendimizle fahr etmemekle imtihandayız.

2- Beğenmediğimiz tavırlarımız içinse öncelikle itiraf etmek, kendimizi tanımak, tövbe etmek ve beğenmediğimiz hallerimizi düzeltip yanlışlarımızı terk etmekle imtihandayız.

Beğenmediğimiz tavrımız için bir tehlike vardır: Gözümüze ilişen yanlışımız. Bu yanlışın açtığı hasar. Tanıyıp itiraf etmemiz, bizi tövbe etmeye sevk eder ki, tövbe bizi bu yanlışın hasarından kurtarır.

Beğendiğimiz tavrımız için iki tehlike vardır: 1-Gereği gibi hamd etmeyi ihmal etmek. 2-Kendini beğenmek, ucba ve riyaya girmek.

Bizim kendimizle savaşımız ölünceye kadar devam eder. Bu savaşta Bediüzzaman kendini beğenmeyenlerin safındadır. Der ki: “Ben kendimi beğenmiyorum; beni beğenenleri de beğenmiyorum. Cenâb-ı Hakka çok şükür, beni kendime beğendirmemiş.”²

BİR PEYGAMBER MESLEĞİ

Nefsini temize çıkarmamak, yanlışının farkına varmak, yanlışını kabul etmek ve tövbe etmek bir Peygamber mesleğidir. Hazret-i Âdem Aleyhisselam, kendisinin Cennetten ihracını netice veren günahını derhal fark etmiş, kabul etmiş ve tövbe etmişti. Tövbesi yeryüzünde kabul edildi.³

Hazret-i Yusuf Aleyhisselam üzerine atılı suçu işlemediği halde nefsinin temize çıkarmadı. Nefsin her türlü kötülüğü emrettiğini, ancak Allah’ın rahmetiyle nefsin kötülüklerden korunduğunu söyledi.⁴

Hazret-i Muhammed Aleyhissalatü vesselam ümmetine, “Allah’ım! Göz açıp kapayıncaya kadar beni nefsimle baş başa bırakma!”⁵ Diye dua öğretti, bizzat kendisi de bilinen bir kusuru olmadığı halde, “Ben günde yüz defa tövbe ederim”⁶ buyurdu.

Peygamberler insanlığa tövbe etme yolunu göstermişlerdir. Bu hikmete binaen Peygamberlerin zelle tabir edilen küçük hatalar yaptıkları görülmüştür. Fakat malumdur ki Peygamberler günah işlemekten masumdurlar.

Bizim kendimizi beğenmeme vazifemiz ölünceye kadar devam eder. Ve hemen her beğenmeyiş kulluğun güzelliğidir, tövbe ile neticelenir.

Kendini beğenme ise tam bir tuzaktır, bizi doğru kulluktan uzaklaştırır, Allah’a sığınmaktan uzaklaştırır, tövbeden uzaklaştırır.

GÜNÜN DUASI

Ey her şeyi bilen Rabbim! Ey hataları bağışlayan Rabbim! Ey tövbeleri kabul eden Rabbim! Göz açıp kapayıncaya kadar beni nefsimi terk etme! Nefsimin ayıplarını bana göster! Hatalarımı bağışla! Tövbelerimi kabul et! Âmin.

Dipnotlar:

- 1- Lem’alar, s. 91.
- 2- Mektubat, s. 329.
- 3 -Bakara Suresi: 36, 37.
- 4- Yusuf Suresi: 53.
- 5 -Ahmed bin Hanbel, 5/42; Ebu Davud, Edep, 110.
- 6- Müslim, Zikir, 4.